

Наставно-уметничко-научном већу
Факултета музичке уметности у Београду
Сенату Универзитета уметности у Београду

Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Мр Милан Бергинц

***„ВИОЛИНСКА СОНАТА У ЕНГЛЕСКОЈ ИЗМЕЂУ 1900. И 1950. ГОДИНЕ
(ИНТЕРПРЕТАТИВНИ ПРИСТУП СОНАТАМА ЕЛГАРА И ВОЛТОНА)“***

Докторски уметнички пројекат

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта у саставу :

- мр Јасна Максимовић-Веселинов, ментор

редовни професор ФМУ Београд

- мр Гордана Матијевић Недељковић,

редовни професор ФМУ Београд

- др.ум. Мадлен Стокић Васиљевић,

ванредни професор ФМУ Београд

- др ум. Марија Мисита

ванредни професор ФМУ Београд,

- мр Јован Богосављевић, редовни професор ФУ Ниш

упознала се са писаним делом докторског пројекта кандидата мр Милана Бергинца под називом “Виолинска соната у Енглеској између 1900. и 1950. године (Интерпретативни приступ сонатама Елгара и Волтона).

Мр Јован Богосављевић, редовни професор ФУ Ниш, није присуствовао концертном извођењу докторског уметничког пројекта мр Милана Бергинца из оправданих разлога, али се упознао са самим извођењем преслушавањем снимка концерта.

На основу сазнања која је стекла анализом концертног извођења и писаног рада, Комисија подноси Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографија кандидата

Милан Бергинц рођен је 02.9.1987. године. Средњу музичку школу „Јован Бандур“ у Панчеву завршио је у класи проф. Хелене Маринц, и у 15. години живота уписао Факултет музичке уметности у Београду у класи ред. проф. Јасне Максимовић у чијој класи је и дипломирао децембра 2007. године са оценом 10. Сем редовног школовања похађао је и значајан број мајсторских курсева међу којима се издвајају курсеви професора Хилфрида Фистера, Игора Озима и Пијера Амојала.

Од девете године учествује на бројним такмичењима у земљи и до сада је увек био награђиван. Године 2003. и 2005. на међународном такмичењу „Глазунов“ у организацији Руског културног центра у Паризу осваја 3. награду. Највећи успех постигао је 2006. године на међународном такмичењу „Моцартијана“ у Скопљу, где је освојио 1. награду и награду македонске филхармоније за најбоље извођење Моцартове сонате.

До сада је одржао велики број концерата у свом родном граду и у значајним концертним дворанама у Београду као што су: Дворана Коларчеве задужбине, Галерија САНУ, Павиљон „Цвијета Зузорић“, УК „Пароброд“, СКЦ, Сава Центар. Наступао је и на великом броју хуманитарних концерата. У иностранству је концертирао у великим музичким центрима као што су: Берлин, Париз, Лондон, Беч, Салзбург, Есен, Амстердам, Хаг, Луксембург, Мадрид, Барселона, Валенсија, Монтреал, Пекинг, Шангај, Осло, Никозија, Гориција.

У току свог школовања истакао се и као камерни музичар, те је 2007. године добио позив проф. Ернеста Крумеса да са још троје колега оформи младу поставку квартета „Арко“ који постоји пуних 25 година. Од 2009. године члан је дуа „Féerie“ заједно са харфисткињом Аном Братељевић. Међу концертима које су одржали издвајају се наступи на 10. Међународном фестивалу харфе у Београду 2011. године и наступ на „Исолда музичка група“ (Isolda Music Group), фестивалу камерне музике са харфом у Мадриду, 2011. године.

По препоруци Факултета музичке уметности, од марта до августа 2008. радио је као професор камерне музике у Школи за музичке таленте у Ћуприји.

Мастер студије Милан је завршио на Универзитету Агдер у Кристиансанду у Норвешкој, као стипендиста Краљевине Норвешке и Фонда за младе таленте Р. Србије као и на Краљевској музичкој академији у Лондону где је дипломирао у класи проф. Ремуса Азоитеа и проф. Со-Ок Ким. Члан је гудачког квартета „Алауда“ који је формиран 2011. године на Краљевској музичкој академији у Лондону, као обавезни пројекат у оквиру наставе Камерне музике на постдипломским студијама чланова. Квартет је врло брзо постао трајно опредељење свих чланова и наставио своју уметничку активност у годинама после завршетка студија. Чланови квартета долазе из Србије, Шпаније, Италије и Јапана.

После завршених мастер студија на Краљевској академији, где и даље раде са проф. Џоном Торном из „Бадке“ квартета, 2014. године су завршили и мастер студије камерне музике на Високој школи за музику, медије и позориште у ХанOVERу, где им је професор био Оливер Виле из „Кус“ квартета. У току мастер студија, сарађују са „Белчеа“ квартетом, учествују у програму „Про квартет“ у Француској и похађају низ семинара и мастеркласова, међу којима је посебно значајан Пруша Ков (Prussia Cove) са Ритом Вагнер. Сарађивали су са педагозима из еминентних квартета као што су „Енделион“, „Емерсон“, „Емперор“, и др. Имали су посебну част да раде са проф. Колином Дејвисом, светским доајеном класичне музике.

По завршетку студија изабрани су за млађе сараднике у настави на Краљевској академији у Лондону. Ово именовање је квартету донело значајно педагошко искуство као и читав низ концерата, првенствено у Великој Британији. Учествују и на бројним фестивалима класичне музике у Европи. Имали су концертне турнеје по Шпанији, Италији и Немачкој, а посебно се издваја премијерна турнеја по Кини 2014. год са десет наступа у ексклузивним концертним просторима, међу којима се посебно истиче Национални центар уметности у Пекингу. 2016. године, у јуну, уследила је концертна турнеја по Сицилији која је била изузетно запажена. Поред успеха на такмичењима, најзначајнији досадашњи успех квартета је њихов избор за уметнике 2015. године лондонске Парк Лејн групе. Тада су им се отворила врата најзначајнијих концертних сала у Лондону, као што је Персл сала (Purcell Room), црква Св. Мартина (St. Martins in the fields) и др.

Под патронатом Фондације Рофредо Каетани из Италије, 2016. године снимају и објављују свој први албум, са гудачким квартетом „Каетаниа“, у издању Бриљантни класици (Brilliant Classics), из Холандије. Страд, водећи часопис из области музике за гудаче, објавио је изузетан приказ овог албума. Заједно са Бернардом Кересом, оснивачем интернет платформе за класичну музику Хело Стејџ (Hello Stage), сарађују са Лондонском школом за бизнис, у низу предавања и радионица.

Докторски уметнички пројекат мр Милана Бергинца подразумевао је извођење соната Елгара и Волтона као и писаног рада у коме се мр Милан Бергинц бави историјатом виолинске сонате у Енглеској у првој половини 20. века, као и различитим извођачким приступима на интерпретативном примеру наведених соната.

Јавна уметничка презентација – концертно извођење

Концертно извођење је одржано у Сали Факултета музичке уметности у Београду 27. јуна 2018. године. На концерту је, у присуству чланова комисије, мр Милан Бергинц извео следећа дела

Едвард Елгар – Соната за виолину и клавир оп.82. е-мол

- Allegro
- Romance, Andante
- Allegro, ma non troppo

Вилијам Волтон- Соната за виолину и клавир (прво извођење у Србији)

- *Alegro tranquillo*
- *Variazioni*

Tema, Andante

Varijacija1: a tempo poco piu mosso

Varijacija2: a tempo quasi improvisando

Varijacija3: Alla marcia molto vivace

Varijacija 4. Allegro molto

Varijacija 5. Allegretto con moto

Varijacija 6: Scherzando

Varijacija 7: Andante tranquillo

Coda, Moto vivace, Presto

Мр Милан Бергинц је својом сугестивном интерпретацијом нагласио контекст којим се бави у свом писаном раду. Изузетно професионално је приступио исказивању богатог изражајног потенцијала које изведене сонате носе у себи. У свом истраживању је вршио анализу постојећих звучних записа и интерпретативне технике је комбиновао са својим особеним извођачким присуством овим делима. Кроз своје извођење тумачи не само комплексност оригиналног музичког текста, него и ступа у активни дијалог са овим композицијама. На тај начин изведене композиције чини променљивим културним објектима са богатом историјом пређашњих интерпретација. Стилске одреднице које су биле окосница уметничког истраживања мр Милана Бергинца су брижљиво подстакнуте разноликим дијапазоном изражајних средстава, при чему је извођење било увек живо и емотивно надахнуто. У овим делима аутор је звучно брижљиво обликовао тонску материју у складу са променом фактуре, хармонском колоритном манифестацијом и тематским прожимањем деоница а интерпретатор је његову идеју верно пренео. Све ово се посебно односи на Волтонову сонату, која је своје премијерно извођење имала у склопу овог докторског уметничког пројекта.

Анализа докторског уметничког пројекта – писаног рада

Писани део докторског уметничког пројекта кандидата мр Милана Бергинца „Виолинска соната Енглеској између 1900. и 1950 године (Интерпретативни приступ

сонатама Елгара и Волтона) се састоји из апстракта, увода, поглавља о Елгару, Волтону, анализе интерпретације, закључка и наведене релевантне литературе.

Апстракт - представља сажет приказ докторског уметничког пројекта са фокусом на сонатној форми у делима енглеских композитора прве половине 20. века. Циљ рада је приказ односа традиције –конвенције као и прогреса-традиције у третману жанра сонате.

Истраживачке методе коришћене у раду, као и њихова комбинација: Историографска метода, заснована на примарним изворима литературе где је фокус на раној перцепцији изабраних дела, како би се пружила слика статуса сонатног жанра тог доба.

Аналитичка метода обухвата сонатну теорију музиколога тог времена која анализира структуру сонатног облика.

Анализа интерпретације- разматра изведбе наведених дела доступне у данашње време, као и позиционирање сопственог интерпретативног приступа као наредне тачке у еволуцији интерпретације ових композиција.

Увод - говори о сонатној форми уопште и њеном положају у музици тог времена. Упознаје нас са музичком сценом Енглеске крајем 19. века када камерна музика доживљава свој процват. Ту је и изузетно детаљан приказ друштвених прилика тог доба. Наглашава се улога филантропа и мецена и њихов утицај на развој музике и културе уопште. Оснивање Друштва женских музичара је од посебног значаја јер је имало директан утицај на активност женских композитора и нагласило њихово место у британском музичком друштву. Одељак –Концерти музичке уније у Лондону- даје детаљан приказ музичке сцене са приказом броја концерата и композитора чија су дела извођена по годинама.

Едвард Елгар - Наведена је његова детаљна биографија која је утицала на стварање музике пуне искрених емоција, љубави, посебно према својој земљи. Аутор наглашава да је Елгар композитор романтизма чија дела представљају линију демаркације- краја романтизма који после њега више није био исти. И данас представља једног од најнапреднијих представника своје ере.

Једина соната коју је Елгар компоновао има класичну троставачну форму. У раду се даје детаљна анализа појединих делова сонате, уз додате нотне примере.

Пријем на који је соната наишла приказује се кроз извештаје критичара тог времена . Већина њих наглашава сигурност у компоновању и импресивну виртуозност коју захтева од интерпретатора.

Вилиам Волтон - Дата је биографија композитора без инсистирања на детаљима, али се у њој наглашава његово порекло из породице музичара што је утицало на његово даље образовање. Школован на Оксфорду, али мада до дипломе није дошао, то се у његовом раду није осетило.

Инсистира се на тоналном романтизму који је присутан и у његовом најзначајнијем делу раног периода, концерту за виолину и оркестар.

Истиче се оригиналност, посебно у третману ритма ,са великом способношћу измишљања ритмичких варијација,

У каснијем периоду се окреће сонати. Соната која је предмет рада има наглашен печат композитора, а окосница је ритам. У датим нотним примерима наглашава се доследност стила. Посебно наглашава употребу музичких интервал, најчешће октаве. Даје се прецизна анализа сонате по ставовима, са табеларним приказима.

Пријем сонате - Критика није поздравила премијерно извођење и у овом пасусу се детаљно наводе контраверзе које су ову сонату пратиле.

Интерпретативни приступ - Елгарова соната оставља доста могућности за истраживање и даје интерпретатору широке извођачке слободе.

Код Волтона је ритам један од главних интерпретативних задатака.

Рад нас упознаје са издањима ове сонате и различитим интерпретативним приступима виолиниста 20.века.

Кроз обе сонате су композитори блиско сарађивали са извђачима у току процеса компоновања. Тај податак данашњим уметницима указује како приступити делу на самом почетку.

Закључак - У њему аутор наглашава уједињење три теоријско-аналитичка нивоа: анализе историјског контекста у којем су изабране композиције настале, анализе структуре музичког текста и упознавање са постојећим звучним записима које су пружиле свеобухватну представу о изабраним композицијама.

Резултат истраживања је усмерење фокуса на недовољно заступљено стваралаштво камерне музике са енглеског говорног подручја на савременој српској концертној сцени.

Оцена остварених резултата и критички осврт референата

Кандидат мр Милан Бергинц је у оквиру свог докторског уметничког пројекта „Виолинска соната у Енглеској између 1900. и 1950. године (Интерпретативни приступ сонатама Елгара и Волтона)” на високо професионалном нивоу спровео истраживање о елементима продуженог романтизма који се јавља у сонатама за виолину Елгара и Волтона приказујући интерпретативну раван као крајње исходиште. У писаном раду обухваћени су општи и специфични аутохтони стилски аспекти при чему је аутор анализирао појединачно ставове композиција јасним и усаглашеним методолошким приступом.

Интерпретативну анализу аутор остварује као резултат аналитичког промишљања али и искуственог уметничког истраживања које одликује афинитет ка камерној музици. У оквиру уметничке презентације мр Милан Бергинц суверено остварује различите интерпретативне изазове соната.. Избор изражајних средстава при интерпретацији изабраних дела осветљава а сугестиван начин истиче присутну елоквентност којом се композитори Елгар и Волтон поигравају са инструменталним могућностима виолине.

Посебну пажњу завређује настојање аутора да се дела ових композитора афирмишу кроз интерпретације нове генерације српских виолиниста. У том смислу се истиче премијерно извођење Волтонове сонате у Србији.

Закључак комисије

У свом уметничком докторском пројекту мр Милан Бергинц је свестрано приступио уметничком истраживању дела за виолину композитора 20.века Едварда Елгара и Вилијама Волтона. Окосницу истраживања чинио је корелативитет композиционог стила и интерпретације. Свеобухватно теоријско истраживање и успешна извођачка апликација резултата уметничког истраживања приближавају нам енглеску музичку сцену 20. века. Детаљно сагледавајући виолински опус ових композитора кандидат остварује значајан допринос области виолинског извођаштва.

Имајући у виду све претходно наведено, Комисија предлаже Наставно-уметничко-научном већу ФМУ и Сенату Универзитета уметности у Београду да прихвате писани део и концертно извођење програма докторског уметничког пројекта кандидата мр Милана Бергинца под називом: „Виолинска соната у Енглеској између 1900. и 1950. године (Интерпретативни приступ сонатама Елгара и Волтона)”

У Београду, 29.06.2018.

Комисија:

- Мр Јасна Максимовић-Веселинов, ментор

редовни професор ФМУ Београд

- Мр Гордана Матијевић Недељковић,

редовни професор ФМУ Београд

- др.ум. Мадлен Стокић Васиљевић,

ванредни професор ФМУ Београд

- др ум. Марија Мисита

ванредни професор ФМУ Београд,